

BARSI HIRLAP.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félfévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. **Hirdetmények** beiktatása jutányosan számítatik. A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Felölös szerkesztő és lapkiadótulajdonos:
Dr. TÖRÖK MÓR.

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetmények és pénzküldemények a kiadóhivatal címére küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

A miniszterelnök programja.

Si vis pacem, para bellum. — Mondja egy latin közmondás. Ugy látszik, Tisza István gróf miniszterelnök e latin közmondást választotta vezérelvének.

Hajlandók vagyunk ugyanis feltételezni a miniszterelnök úrról, hogy kormányzásának törekvése nyugodt politikai állapotok teremtésére irányul, mert hiszen ő a munka emberének vallja magát, aki teremteni, alkotni akar, akinek tehát feltétlenül nyugodt viszonyokra van szüksége, hogy nagyra törő elvei megvalósulhassanak. S a miniszterelnök úr mégis unos-untalan maga zavarja meg a békét, maga szolgáltat okot arra, hogy a politikai ellentétek kiélesedjenek, hogy harc, háború legyen a magyar parlamentben.

Tisza István gróf e tekintetben nem vesz példát senkitől sem, ő nem szeret majmolni, azt tartja, amit Shakespeare Coriolánja: „Magam vagyok magamnak alkotója.” Ámde ha nem is utánoz senkit — valami okból mégis csak cselekszik s egy magyar miniszterelnök mindenkor megérdemli, hogy cselekményeinek rugóit kutassuk.

A lefolyt két esztendő alatt már majdnem végletekig jutott harcok küzdőtere volt az ország. Kritikus perczben vette át a jelenlegi miniszterelnök az egyik tábor fővezérletét s bár ha serege nem valami nagy hajlandó-

ságot érezett a további küzdelemre, ő látszólag még sem a sima, békés kibontakozást kereste, hanem további harcot üzent s elszántságában annyira ment, hogy meg nem engedett fegyverekhez is nyúlt. S a miniszterelnök e merészségével elérte azt, hogy megköthette a békét, a melyet tulajdonképpen ő maga diktált.

Föl lehet tételni, hogy a miniszterelnök annak ez a sikere adja magyarázatát újabb vállalkozásának.

Mert nagy dolog van ám készülőben.

A legsürgősebb tárgy, amelylyel a miniszterelnök szerint a képviselőháznak foglalkoznia kell — az Olaszországgal megkötött ideiglenes szerződés életbeléptetése.

A nemzet képviselőinek, ha nem is túlnyomó többsége, de minden esetre számottevő, jelentékeny tábora a kormány abbeli eljárását, hogy megkötötte Olaszországgal az ideiglenes szerződést, a szentesített törvény világos megsértésének tartja. De hát a kormány már megkötötte s az országgyűlés határozata alapján életbe is akarja léptetni. S mert a miniszterelnök tudja, hogy a kormánynak ez a vállalkozása csak úgy könnyedén nem sikerülhet, pedig neki nincs sok ideje hozzá, hamarjában megírta az ugrai választókhöz címzett levelét, azon reményben, hogy az ellenzék ezen támadás ellen fogja majd erejét preparálni, ez alatt meg ő az olaszországi szerződést legfeljebb néhány

gyöngébb ütközet után keresztülhajtja.

Persze, hogy e támadás ellenében zárt sorokban fog a nemzet sorakozni. Persze, hogy e támadás ellenében egységes erős ellenzék fog alakulni. Persze, hogy e támadás ellen, a mely szinte váratlanul csapott le, fegyverkezni kell.

A kormánynak bizonyára sikerülni fog ekként célját elérni. Emberi számítás szerint tehát Tisza István gróf a multak tapasztalataiból látszólag jól vonta le a következményeket.

Azonban bíráljuk a kormány eljárását még jóhiszeműben is.

Gondolatainak hátterét ne keressük ott, ahol a hétfői ülésen hallatszott egy közbeszólás jelezte: t. i., hogy Bécsből jött a parancs. Induljunk ki abból, hogy Tisza István gróf, mint maga mondja, csakugyan békét akar teremteni, csakugyan olyan állapotba akarja a magyar politikai életet juttatni, hogy nagy feladatok megoldására alkalmas legyen.

Igen ám, csak hogy ezt csupán ő mondja. Az érem másik oldala egészen mást mutat.

A házszabályok gyökeres reformja, — amire az ugrai levél utal, tulajdonkép nem a béke jegyében született.

Az eszköz magában véve sem éppen alkalmas e célra. Minden korlátozása a szólásszabadságnak egy-

TÁRCZA.

Elalvás.

Álmos a testem, lelkem a léttől.
Ugy van a váncos, fém beleszédül.
Elhagy erőm. Se halva, se élve
Hullok a mélybe.

Húz vad erő le, mint vizet örvény.
Vélem aláhull, képekre törvén
Tömkeleged, te százszinű élet;
Súlyvedek véled!

Vad zuhanással hullok a mélybe,
Százszinű álmodt éjre cserélve.
S lent, hol az árny új éjjeket ont még,
Egy piczi pont ég.

Egy piczi pont. De nő, dagad, árad
Fénye sugárzik, úzi az árnyat.
Jó. Belehullok. Tör darabokra,
Fényatomokra.

S mint a rakéta, minden atomból
Száll millió gömb. S hogy ha kitombol,
Mint bogárka rózsalevélben
Alsom az éjben.

Barcsai (Fehér) Géza.

Egy rendőr naplójából.

Írta: Laky Imre.

A „Nr. 5.” lakója.

A füstös, komor őrszobában hajnal felé egyedül dolgozott a rendőr ellenőr.

Fojtott, petroleum-bűzös légkörben összeolvadt az emberi kigőzölögés a snapszbruderek nehéz leheletével. — Az ellenőr megszokta már. Itt ebben a légkörben tölti élete javarésztét, itt dől a priesre le néhány órára véletlen nyugalma akad. Ritkák az ily órák.

Álmát nem zavarja ilyenkor sem a részegemberek dörömbölése a börtönök ajtaján, sem a külön zárkába zárt histerikus némberek örületes sikongása.

Ugy jár-kei a bűnök, fertelmek napoként száz és száz alakban történő nyilvánulásai közt, mint a betegápoló a pestises kórházban.

A dühöngővel szemben oly nyugodt marad, mint az esdeklő könyörgésére, a bűnhődő nem kelt benne haragot vagy gyűlöletet, a tévedő nem ébreszti szánalomra. Az ő szívének fagyos jégkéreggel kell övedzve lenni, hogy megfelelhessen felelősségterhes, idegölő hivatásának.

Egyedül ült a szobában. Emberei pár perczel előbb koremai verekedés színhelyére mentek ki.

Tolla szerzését halk kopogtatás zavarta meg. Egykedvűen kiált:

— Lehet!

Idősebb asszony, fekete fejkendővel a fején, bizonyos alattomos vonással ajkszegletén, mely az ismerősöknek azonnal elárulja hivatását bókolva lép át a küszöbön.

— Mit kíván?

— Biztos ur, az Isten szerelmére... én nem is tudom... azt hiszem... talán... jó lenne utána nézni? Ne legyen Márta a nevem, ha valami baj nem történt! Mindig is gondoltam. — Az a leány nem olyan mint a többi. Különcz Isten bocsá! még velem is megesett, hogy egyszer kiszaladt a számon a „kezet csókolom!” Persze tréfára vettük aztán...

— Ne hadarjon össze tücsköt-bogarat! Nincs reá időm, meghallgatni. Térjen a dologra, mit akar?

— Igenis lelkem biztos ur. Hiszen tudom én mennyi a bajuk, gondjuk! Olyan sok a rossz ember! Tetszik engem ismerni? Én vagyok Márta, a szállásadónő a Darwin-utczából... leányok...

— Egy-kettő, ki vele!

— Igenis, galambom. Tetszik tudni, a Nr. 5-ben lakik pár hét óta az új lány, a Szidi. Jól fizet. Nem is tudom a másik nevét hamarosan! Hobortos lány. Büszke is vagy mi a csuda? A mult vasárnap meg is verte érte a többi. Jól megtépsz-

egy darabját tördeli le az alkotmány-
nak. Felette óvatos körültekintést
igénylő reformokkal lehet csak a par-
lament szólásszabadságát úgy korlá-
tozni, hogy az alkotmány ezen biz-
tosítéka sérelmet ne szenvedjen.

Tisza István gróf terve nem
ilyen. Mert neki nem csak oda irá-
nyul a célja, hogy az ugynevezett
erőszakos technikai obstrukciót te-
gye lehetetlenné, ami csekély kivé-
telrel az egész parlament tetszésével
találkoznék, — az ő célja — mi-
ként a hétfői ülésen kimagyarázta,
az, hogy legalább a költségvetési
és az ujoncz megajánlási javaslatok
gyors, korlátolt, záros határidőn be-
lül való letárgyalása biztosították.

A magyar országgyűlés ilyen vak-
merő támadást az alkotmány ellen
meg nem tűrhet.

Magyarországon ép e két javas-
lat képezte a kormány s az ő több-
sége érzékeny oldalát. Több évtized
óta e két javaslattal kapcsolatosan
sikerült csak a nemzeti vívmányo-
kat kierőszakolni.

A csak most berekesztett ülés-
szak bizonyítja legekletánsabban. —
Hát lehetséges az, hogy a nemzet
ellentállásának legerősebb fegyverét
kiadja kezéből?

Hát a békét keresi az, ki az ön-
védelem fegyverét csavarja ki a nem-
zet kezéből?

Tisza István gróf a saját kor-
mányzásának akarja vele biztosítani
a nyugalmat, s megelégedik arról,
hogy oly veszedelemben sodorhatja a
nemzetet, aminek következményei
szinte beláthatatlanok.

A politikában nem szabad ideig-
lenes célszerűségnek uralkodni.

Meggondolatlan, elhibázott utra
lépett a miniszterelnök. Elbódította
azt a siker és ha célja nem az
olasz kereskedelmi szerződések ügyes
keresztülvezetése az országban,
még kevésbé lehet az, a mit be-
vallott.

A nemzet jogosan tagadja meg
tehát tőle a további bizalmat.

Hiába üzent Tisza gróf hadat
a nemzetnek, a nemzet még meg
nem ijed tőle.

Különb legényekkel is elbán-
tak már.

Alkalmazza jobban a miniszter-
elnök ur a latin közmondását, de
legokosabban teszi ha nem közmon-
dásokkal intézi az ország sorsát.

A városatyákhoz.

Most már azonban csakugyan nem le-
het többé kifogásokkal hozakodni elő. —
Visszaértek a pénzügyigazgatási pa-
lota tervei; hozzá lehet látni az építkezés-
hez s im Aranyosmaróth most már bizto-
san tudja, hogy a vármegyei és törvény-
kezési igazgatás székhelye marad.

Kiváncsian várjuk, vajjon a városatyák
feltétlen kötelezettségeiknek tudnak-e és
akarnak-e majd megfelelni.

Sok, igen sürgős feladat vár megol-
dásra. Egy-kettő ezek közül olyan, a mely-
lyel nem szabad tovább késlekedni.

A pénzügyigazgatási palta felépi-
tésével egy magában legkevésbé sincsenek
kimerítve az égetően szükséges városi kér-
dések, mert a pénzügyigazgatóság ide való
áthelyezésével épen még sürgősebben kell
intézkedni a végből, hogy Aranyosmaróth
mindazon feltételeknek, a melyeket a hi-
vatalok itteni központosítása okvetlenül igé-
nyel, minden tekintetben megfeleljen.

Lapunkban — dacára rövid idő óta
tartó szereplésének — már többször tárgyál-
tuk ezen feltételeket.

Azt hisszük, hogy nem végezzük fe-
lesleges munkát, ha a t. városatyák figyel-
mét felhívandó — ezuttal ismét emlékeze-
tükbe idézzük, hogy mely feladatok azok,
a melyeket sine mora — okvetlenül meg
kell — ha török, ha szakad, oldani.

A lakáskérdés az első. A városnak
gondoskodnia kell arról, hogy a hivatal-
nokok lakpénzük arányához képest tisztessé-
ges lakást kapjanak. Hogy ez alatt mit
kötelessége a városnak érteni, bár bővebb
magyarázatra nem szorul, az átkozott eset-
leges kifogások miatt mégis bővebben is
kifejtjük.

Általános a panasz hivatalnokaink kö-
rében, hogy a lakások Aranyosmaróthon
szűkek, alacsonyok, nedvesek és majdnem
méregdrágák.

Ne keressük, mennyiben felel meg e
panasz a valóságnak, elégedjünk meg az-
zal, hogy a lakásviszonyok tényleg nin-
csenek rendben.

Legyen tehát a városnak gondja rá,
hogy a panasz ne legyen többé oly ál-
talanos.

Buzdítani, serkenteni kell a közönséget
arra, hogy építkezzék. Lehetőleg sok új
épület emelésére volna szükség és a mennyi-
ben ez kisebb-nagyobb nehézségekbe ütköz-
nék, úgy legalább oda kell törekedni, hogy a
régii lakások alakításának át a modern igé-
nyeknek megfelelően. Ennek keresztülvitele
ellen épenséggel nincs semmi akadály. A
hatóságnak különben is joga és kötelessége,
hogy a lakásokat közegészségügyi szem-
pontból állandóan ellenőrizze. Ha ez az
ellenőrzés megfelelő szigorú lesz, úgy a
hiányok okvetlenül pótolhatni fognak.

Szép szóval és ügyes vezetései nagyon
könnyen lehet a bajon segíteni.

A második igen fontos feladata a vá-
rosnak, hogy a középiskola még a jövő
tanév kezdetével megnyiljék.

Afelett most nem vitatkozunk, hogy
miért kell ennek megtörténni, megdönthe-
tetlen tételként állítjuk fel, hogy a közép-
iskolának meg kell lenni. Vitatkozni csak
a felett kellene, hogy mi uton-módon volna
célszerűen olyképp megvalósítható, hogy a
városnál mint erkölcsi testületnél minél
kevesebb anyagi áldozatot követeljünk.

Véleményünk szerint mindenekelőtt a
közadakozás veendő igénybe. Ez uton lét-
ségkívül előteremthető lesz oly összeg, hogy
a szükséges iskolaépület felépíthető és tel-
jesen felszerelve berendezhető legyen.

Az egyesek versengeni fognak a tár-
sulatokkal, mert mindannyiunknak egyenlő
halaszthatatlan érdeke, hogy a középiskola
meglegyen.

Ha már egyszer felépítettük és beren-
deztük ezt az iskolát, a fentartása már nem
fog sok gondot okozni. Egyrészt meg kell
barátkoznunk azzal a gondolattal, hogy a
városnak az iskola ügyében mindenképp a
legmesszebbmenő áldozatokat is meg kell
hoznia s a polgárok ilyen célra szívesen
fizetnek az eddiginél nagyobb pótdadókat
is, mert hiszen annak hasznát maguk lát-
ják. Amit a pótdával veszteni fognak, az
más tekintetben megtérül nekik. Eltekintve
ugyanis attól, hogy az eddigi másfelé való
iskoláztatás magában véve is körülbelül
annyiba került a polgároknak — mint a
mennyit az iskola fentartása folytán most
majd fizetniük kell esetleges pótdadókban,
miután az idegen forgalomra is lehet szá-
mitani, ez által a polgárság aránytalanul

ták. Még össze-vissza karmolják az arcát,
ha ott nem vagyok. Ez pedig baj lenne,
tetszik tudni? Ha össze van karmolva az
arca nem tud keresni, akkor pedig — —

— Vagy térjen a dologra, vagy jöj-
jön panaszával holnap délelőtt a kapitány
urhoz!

— Panaszszal? Én? Uram, teremtem!
Örülök, ha nem kell idejönnöm, nem hogy
még panaszkodni jönnék! A leány, biztos
ur a leány! Éjfél óta magára zárta a Nr.
5. ajtaját, sirt, sikoltozott. Akármint kér-
leltem, nem felelt. Most aztán esend van
odabent.

— Talán megnyugodott, elaludt?

— Hej-haj! Talán bizony örökre?!

— Ugyan ne óbégasson! A maga lá-
nyai nem tesznek kárt magokban, míg
másban kárt tehetnek!

— De, kérem, baj van itt. Tessék csak
nézni ezt a levelet.

— Látom. Nincs rajta a ezimzés. Hogy
jutott hozzá?

— Még mikor hozzám költözött, azzal
adta ide, ha valami baj találná érní, ak-
kor bontsam fel. Nem gondoltam erre a...

A rendőr hirtelen elhatározással fel-
tépé a borítékot. — Következő sorokat
olvasta:

„Bevégeztem eltévesztett életemet. —
Kilétemet sohse tudják meg. Igazolványt
hamis okirat alapján kaptam. Arra kérem

a rendőrséget, ne bonczoljanak fel. Halá-
lomat...”

Befejezetlen gondolattal végződött a
levél.

Az ellenőr gondolközva hajította össze
az iratot, s fürkészve nézett a lélekkufára.

— Tudja-e mi van ebben a levélben?

A nő hebegve válaszolt;

— Ne-nem. Csak gondolom.

— Meghalt már?

— Az Isten szerelmére biztos ur! —
Honnan tudjam? Azt hiszem baj van. Ret-
tenetes! Az én házamban ilyennek kell
történnie! Tönkre vagyok téve! Bajom
van. Oda a renomém!

— Ezek után sem én, sem maga nem
tudunk semmit bizonyossággal. A mentőket
oktalanul nem bolondíthatjuk ki. Menjünk
győződjünk meg a tényállásról.

Becsengetett egy rendőrt, felkötötte
hivatalos karszallagját. Távollétére utasi-
tásait kiadta s az öreg asszonnyal gyorsan
eltávozott.

* * *

Félreest sötét utcájában, mely arra
látszott hivatva lenni, hogy ott az emberi
társadalom gaza burjánzózzék, kanyarodtak
be. A nagy előkelő utcák zaja nem hat
ide, a világítás gyér. Settenkedve húzó-
nak félre a kapufélfáknál az utcái alakok
s ezek is ijedten rebbenek szét, el is tűn-

nek, a mint a rendőr hivatalos karszallag-
ját észreveszik.

Alacsony, földszintes ház előtt állanak
meg. A kaputól jobbra-balra utcai szoba.
Az ablakokat ócska csipkefüggöny fedi, a
függöny csücske mindenütt félre van huzva,
a félhomályos szobából a félre huzott füg-
gönyök mögül úgy néz ki egy-egy esillogó
szem, mint a keresztspók hálójába közepéről.

Az is, ez is áldozatra les.

A kapun belépve, melyet reszkető ke-
zekkel nyitott ki az öreg asszony, hosszú,
a kapu szélességének megfelelő, nyirkos,
piszkos udvar nyílik. Jobbról, balról 5-6
egyszobás lakás, hasonló a két utcai szo-
bához. Nehéz, különös szag fekszik a mellre.
Olyan szag, mintha a kloákók bűzét ve-
gyítették volna paesuli illattal.

Az ötös számú szoba ajtaja előtt több
némbertuttog, hadonászik, lökdösi egy-
mást. A mint az ellenőrt észreveszik, ijjed-
ten szétszaladnak, eltűnnek az ajtók mö-
gött. Még a kulesot is ráfordítják magok
után.

— Zörgesse meg az ajtót, — sugja a
rendőr.

Az asszony, mintha tüzes vashoz kel-
lene nyulni borzadva ér a kilimeshez, meg-
rázza. Édeskes, nyafogó hangon szól be a
kuleslyukon.

— Én vagyok aranyos madaram, szép-
séges Szidikém! Nyissa ki az ajtót a jó
Márta néniem!

nagyobb jövedelemhez jut, mint jutott eddig. Ugy hogy végeredményben nem csak hogy nem veszítettünk semmit, de még nyerünk is. Másrészt pedig, ha csakugyan anyagi erőnket meghaladó áldozatokat követelne tőlünk az iskola fentartása, legfeljebb 1—2 évig tarthat ez, mert előbb-utóbb az állam hathatós támogatása el nem maradhat. De azt is remélhetjük, hogy az állam már kezdetben is segítségünkre lesz.

Sürgősen kell tenni valamit a közvilágítás ügyében is. A mai állapot nem szépség, amit még lehet sokáig tűrni, hanem egyszerűen tarthatatlan.

E tekintetben egyébként nem bocsátkozunk részletezésbe, hiszen volt alkalmunk már nézetünket kifejezni s bebizonyítani azt, hogy a megoldás a legesekélyebb megérőltetésébe sem kerül a városnak.

Végül a halaszthatlan kérdések között nem feledkezhetünk meg a közlekedésről sem. A város erre ez ideig soha nem gondolt még. Pedig hogy gondolnia kellett volna — az tagadhatatlan. A jelenlegi viszonyok, midőn országoszerre egyébként is oly nagy a drágaság, intő példát szolgáltatnak. A főbb élelmiszerek árának a tőszági ellenőrzése komolyan veendő és nem csupán írott malasztként. S különösen rendkívül aktualis e kérdés abbéli vonatkozásában, hogy a kerti vetemények belterjes termelése folytán ne legyünk rászorulva arra, hogy szükségleteinket máshonnan kell drága pénzen beszerezni. Ez már csak nem nehéz feladat! Hiszen nem kell hozzá más egyéb, mint az, hogy beszéljenek róla. De nem csak úgy félvállról, hanem komolyan. Ha a népet így amint csakugyan kellene, felvilágosítanók azok, akik érrehatóvá vannak, hogy milyen jól értékesíthetnék azt a csep földjüket, a miket magukénak vallanak a kerti vetemények belterjes művelésével, ki van zárva, hogy a népen ne fogjon a tanítás.

Mi csak odavetett árnyékát nyújtottuk a kérdések mikénti megoldásának. A tervek részletes megállapítása nem a mi dolgunk, hanem a városatyáké.

Am lássanak hozzá.

Elvárjuk, hogy végre-valahára megoldják legalább a legégetőbb kérdéseket.

T.

Tisztviselő és iparpártolás.

Megszoktuk, hogy minden nagyobb kezdeményezés, akció és eszme Budapestről induljon ki, megszoktuk, hogy az ország közvéleményének irányítását Budapestről várjuk, a mi nem is esoda, mert

Választ nem kap.

A rendőr az ajtóhoz nyomja fülét, hallgatózik. Ugy látszik, mintha mély fájdalom s óhajtást hallana. Felegyenesedik s öklével háromszor ráüt az ajtóra. Mint a koporsóra hulló fagyos göröngy dübörgése, visszhangzik a három ütés a nyirkos hosszú udvaron.

— A törvény nevében! Nyissa ki!

Pár pillanatig vár, hallgatózik s a következő pillanatban hatalmas vállával neki támaszkodik az ajtónak. Megfeszíti erejét, mire kiemelkedik az ajtó sarkaiból. Szabad az út befelé.

Az ajtó csattanásával együtt fegyverdörrenés reszketteti meg a levegőt. A vén asszony sikoltozva elrohan, az elszánt rendőr is megdöbbenve félre ugrott az ajtó mögé.

Zavara szempillantás alatt elmúlik, bátran habozás nélkül előre lép.

Halvány méces világa sápadt női arcra esik. Félig öltözetlen hanyat fekszik a divánon. Egyik, lehanyatló kezében füstölő revolverét göresösen fogják át ujjai, másik kezét tenyerével csupasz mellére szoritja. A hó fehér, összeszorított ujjak közt pár csepp piros nedv tolu el az élet felnyitott esaternájából.

— Köszönöm. Vártam, hogy jöjjön valaki. Ezek közt nem akartam meghalni.

(Folytatása következik.)

minden érvényesülni akaró tehetség Budapestén véli feltalálni azt a levegőt, a hol legbiztosabban szárnyat bonthat s így az ország fővárosa gyűlöhelye is tényleg a legnagyobb tehetségeknek; annál nagyobb azért most a mi örvendezésünk, hogy az ellenkezőről számolhatunk be, annál inkább örül a mi szívünk, hogy most a vidékről jön egy oly egészséges eszme, melynek megelézés hiába töprengt régóta a haza jövő sorsáért aggódók derék serege és a melynek intő és jóakaró felhívása illő, hogy gondolkozóba ejtse és kész elhatározásra indítsa a haza minden fiát. Münstermann Győző Kolozs város derék, érdemes polgármestere tollából jelent meg egy kis értekezés „A középosztály önvédelme” címmel, nem nagy irodalmi esemény talán, de oly országos jelentőségű, a haza sorsára annyira kiható, jövő tetteink és elhatározásainknak annyira irányítója, hogy nem csak érdemesnek, hanem hazafiúi kötelességnek tartjuk a mű által közölt és inspirált eszméknek és gondolatoknak kifejezést adni és arra mindenkinek a figyelmét felhívni.

Nem hiszünk, hogy ma már ne lenne minden ember meggyőződve arról az igazságról, hogy Magyarország politikailag független teljesen csak akkor lehet, ha gazdaságilag felszabadul az osztrák gyámoktól és nem egyedül földmívelő érdekeknek szolgál, hanem e mellett egyenrangú helyet biztosít az iparnak és ennek létesítésére minden lehető eszközt megragad. Nem zengünk tehát dicsőítő szavakat az ipar fontosságáról, nem hangoztatjuk újra az iparpártolás szükségességét, elég volt belőle, mert a ki még most sincs meggyőződve ezeknek a levegővel egyenlőképpen való szükségességéről, mert ha még most is van valaki, a ki kezelt az ölbe téve, reménykedik és várakozik, hogy idegen tőke, vagy a kormány segítségével nálunk is létesül majd önálló, az osztrákoktól nemcsak független, hanem avval versenyképes ipar, azt joggal illetheti vagy a szükkeblőség és önzés, vagy a hazafiatlanság vádjával. Mire várakozunk tehát, mit tétlenkedünk továbbra is? Vagy nem elég sokáig volt a gazdasági fejlődés menete fennakadva? A legfőbb ideje érkezett el, hogy a magyar társadalom maga félretéve minden önzést, előítéletet és gyűlölködést egyesüljön, hogy szétszórt és széthúzó erejét apródonként összetéve álljon sorompóba és egy nagy, közös, mindnyájukat egyesítő ezéltől vezéreltetve kezdje el együtt a nagy munkát és vállvetve segítse ki a kátyúból a gazdasági élet megrekedt szekerét.

A magyar középosztály, a magyar tisztviselői kar részéről kell megindulni annak a világra szóló akciónak, a mely társadalmi uton a hazaszeretet fényes megnyilvánulásávali közadakozásból rövid idő — alig 10—20 év — alatt akar önálló magyar ipart, művelt magyar iparos-osztályt teremteni és annak fejlődéséért alapját lerakni, biztosítani. A tisztviselői kar részéről első sorban, mert őt fenyegeti a magyar gazdasági élet mostani irányu fejlődése létében legjobban, mert az állam érdekétől eltekintve az ő érdeke legjobban egy erős, művelt iparos-osztály teremtése.

Ha ugyanis a diplomás emberek folyton növekedő számát és ezeknek különböző okoknál fogva — melynek tárgyalása most nem e cikk szük keretébe tartozik — a tisztviselői pályára való önzölését tekintetbe vesszük, lehetetlen arra a következtetésre el nem jutnunk, hogy ezen a téren rövid idő alatt túltermelés fog beállani, mint a hogy már be is állt, a mi nem csak a hivatalban levők előmenetelét lassítja, hanem a kereslet és kínálat egyszerű elvénél fogva oka a fizetések alászállításának, míg másrészt gátja amaz felemelésének. A magyar tisztviselői kar tehát nemcsak életmentő, hazafias tettet követ el akkor, midőn a magyar középosztály önvédelme ezimmet egyesület alakít, a mely ezéltül tüzi ki az iparpártolást olyképp, hogy a tagok tagság, díjából (esekély 2 korona havonként) be-

folyó tőkét gyárak alapítására és művelt, öntudatos iparosok kiképzésére fordítja és azon egyesületbe való belépésre mindenkit megnyer, hanem saját boldogulásának, léte javulásának útját is egyengeti, mert az által, hogy egy művelt iparos-osztály keletkezését elősegíti s így közvetve munkálkodik azon téves felfogás eloszlatásán, hogy az ipari foglalkozás megvetett és kicsinylett volna, egy levezető esaternát nyit a hivatali pályára tolokodók részére és így megment egy pályát a túlzufoltságtól. Azt hiszünk, hogy az a rövid elmefuttatás is elégséges arra, hogy meggyőzzön mindenkit ezen aktio szükségességéről és fontosságáról és ha hozzá vesszük, hogy a tisztviselői kar szervezete kész kiindulópontként kínálkozik, mert hisz a tervezett egyesület jóformán expositurája lenne annak, bár teljesen független és önálló amattól, akkor hazájának gyilkosa az, a ki még tovább is késlekedik.

Oh bárosak megértené a tisztviselői kar ezen eszme magasztos voltát, bárosak tudatára ébredne erejének, minden hatóságának és megvetné alapját erős elhatározással, szívós kitartással annak, a mire vezetőférfiak hiába töprengtek, megvetné ugy, a hogy eddig a világban soha, oly módon, hogy kifeszített mellel állhatna a történelem ítélőszéke elé. Oh bárosak töltené el szívüket szent lelkesedés lángja és ragadná el hevük, jó példájuk és buzdításuk a középosztály minden tagját. A tisztviselői karnak szép, nemes példát szolgáltatott már, sokszor tanujelét adta hazafiúi szeretetének, önzetlenségének a nyomorúság közepette is, hiszünk, reméljük, hogy most is kitart a szent ezél mellett és nemzeti létének, jövő nagyságának alapján sikerrel fog munkálkodni. Előre tehát, fel a tette, hisz nem a setétben járunk, a jövő nemzeti nagyság fáklyája világít az uton!

Ifj. Jókay Sándor.

A mult hét politikai mozzanatai.

Zichy János gróf új pártot akar alapítani s tekintve, hogy Zichy János gróf végre is hajlja azt, amit akar — biztosra vehető, hogy az új párt rövidesen meg fog alakulni. A katolikusok politikai pártja volna az, melynek az a ezéltje, hogy a katolikus vallás megvédelmezése érdekében tömörüljenek a katolikus politikusok tekintet nélkül arra, hogy egyéb politikai kérdésekben minő elveket vallanak. A fiatal gróf vállalkozását előreláthatólag nem fogja siker kísérni, mert Magyarországon országos vonatkozású program nélkül politikai párt nem állhat fen. De másrészt Magyarország hála Istennek túl van már azon az időn, hogy hitfelekezetek akarjanak egymás ellen küzdeni. Ma már a józan magyarság eszét nem lehet apostolásokkal félre vezetni. A hitélet jellegét okos politikus lehetőleg el kell hogy szigetelje a politika mindennapi nehéz küzdelmeitől, mert ha a hitélet mindennap belekerül a harezok rajvonalaiba könnyen szenvedhet kisebb-nagyobb sebeket, ami a fenséges vallás fogalmának valódi mély erkölcsi tartalmát zavarná meg. A politikai küzdelmeket az ész irányítja — a vallás a sziv világa, ezélszerűség szempontok nem keverhetők bele.

Az új katolikus párt valószínűleg meg fog alakulni, de gyökeret nem fog verni. A legelső kisebb vihar ugy elsőpri, hogy még emléke sem fog megmaradni.

Magyarországon a hazaszeretet jegyében egyesülhetnek csak a pártok.

* * *

Nagy ünnepek készülnek Budapestén. Apponyi Albert gróf és az interparlamentáris konferencia magyar tagjait fogadják majd nagy ünnepséggel. Az egész országban nagy érdeklődéssel néznek ezen ünnepélyes fogadtatás elé. Az ország minden részéből várhatóak küldöttségek, hogy a magyar nemzet hálája méltóan nyerjen kifejezést. Apponyi Albert gróf nagy dicsőséget aratott a magyar népnek. Fényes bizonyítékát nyújtotta

annak, hogy a Kárpátok tövében az emberiség legszentebb jogaiért küzdő magyar ember él, fejlődik, uralkodik.

A magyar nemzet hálája ezért Ap-ponyi Albert grófot a nemzet legnagyobbjai közé emeli.

* * *

Természetesen, az ugrai levél következik. Nagy volt a rémület az országban, Tisza István gróf hadat üzent az ellenzéknek. A felkorbácsolt szenvedélyek már a folyó hó 10-iki képviselőházi ülésen némileg csillapultak, de el nem multak és nem lehet tudni, hogy nem-e lesz ebből oly hatalmas vihar, a mely a kormány vezetését tönkre teheti.

A hétfői ülésen az első érdemleges felszólalás Kossuth Ferenczé volt, a ki ismert angol parlamenti modorával a kedélyek csillapítása céljából kívánta a miniszterelnök nyilatkozatát provokálni. E törekvése sikerült is neki annyiban, hogy a miniszterelnök csakugyan felszólalt.

Elmondta, hogy mit ezélez a házsbályok reformjával s hogy mivel akarja a házat legelőbb is foglalkoztatni. A miniszterelnök ur beszédével részletesebben vezérezikünkben foglalkozunk.

* * *

Thaly Kálmán, az ősz kurucz vezér tiszteletére a képviselőház tagjai pártkülönbség nélkül ünnepséget rendeztek. Berzeviczy Albert dr. közoktatás-ügyminiszter emlékéremet nyújtott át neki költői szárnyalású beszéd kíséretében, mire Thaly Kálmán mélyen meghatva válaszolt. Szavait mi is meg akarjuk örökíteni, azért szószerint közöljük a következőkben: „Nehezen találok szavakat igaz köszönetem, hálám kifejezésére. Az őszinte, igaz hazafias érzés és a kötelességérzet vezetett engem azon a nevezetes napon, s hálát adok a Gondviselésnek, hogy engem szemelt ki arra, hogy a nemzet szíve dobbanásának kifejezését adjak. Eképpen nem is a magam érdemének tekintem a történeteket, azokat képviselőtársaimat illeti az elismerés, a kik engem megértettek. Ezeknek valóban mély hálával adózom. Ötvenesztendő mult van mögöttem, a melyből harminezat történelmi és politikai munkával töltöttem. Ez is közreható felépésem sikerénél, de főleg a hazaszeretet vezette őket. Ötvös József bárótól hallottam, hogy neki a politikai pálya csak nyugtalanságot és keserőséget okozott. Nyugalmat csak a tudományban, boldogságot csak a családi életben lelt. Ötvös báró e szavai jutottak eszembe akkor, mikor esendes tudományos működésemből a politikai térre sodortattam és el voltam készülve arra, hogy tövis is fog érni és gyakran olyan hullámok is érnek, melyek nem éppen kristálytiszták. Én csak lelkiismeretemet követem, tekintet nélkül a támadásokra. Ha visszatérek a multra, Berzsenyivel én is azt mondhatom: Ha újra kezdeném, ismét a régi utat követném. Szerencsésnek érzem magam, hogy az engem ért tövisék élet letőri a meg nem érdemelt elismerés. E kitüntetés képviselőtársaim olyanná tették, hogy bőven megjutalmazva érzem magamat. Sok üdvözlést kaptam külföldről is. Egy osztrák államférfi is ezt mondta, a parlamenti háború beszüntetésének hírére hallva: „Ez az a magyar géniusz, melyet mi osztrákok megérteni nem tudunk, s melyet irigyelni lehet a magyaroaktól.“ Valóban, hála Istennek, veszedelemben mi mindig együtt tartunk. Az érem feliratából azt látom, hogy benem a harcok íróját is kitüntetik. Ez nekem végtelenül jól esik. Negyven évi munkássággal igyekeztem földeríteni egy elhomályosított korszakot s ha a Rákóczi-kor íróját is illeti a kitüntetés, ez az én legnagyobb jutalmam. Sirig tartó hálára köteleztetek, barátaim, és könyves szemmel mondok ezért köszönetet nekik.“

Nyílt levél a szerkesztőhöz.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Szeretném önt megdicsérni, de jól tudom, hogy ön nem azért tesz szolgálókat a közügynek, hogy érte dicséretet akarjon aratni.

Nem is folytatom tehát,*) hanem azonnal rátérek levelem érdemi részére.

Becsés engedelmevel én is óhajtanék hozzászólni a Kossuth-kép kérdéséhez, mert egy belső érzés azt sugja nekem, hogy vétkeznék önmagam és önzetlen hazafiságom ellen, ha azt, a mit tudok és a mit akarok, nyilvánosságra nem hoznám.

Egy Léváról keltezett levéllel indult meg e kérdés. Készségesen ismerem el, hogy a levél írója érdemeket szerzett magának a kérdésben. S ha sok tekintetben talán nem is érték levelének tartalmával együtt, igaz és soha senki kétségbe nem vonhatja, hogy az ő kezdeményezése nélkül a mi alvó közvéleményünk még Isten tudja mily hosszú ideig nézte volna a botrányos állapotot.

Mert én szerkesztő uram, nem vagyok képes másnak, mint botránynak minősíteni az esetet. Csuf — egykönnyen jóvá nem hozható botránynak nevezem. — Nevezük csak a gyereket a maga nevében.

Ha megtörtént a botrány, legyen batorságunk következményeit is eltűrni.

Hogy miért vagyok én némileg más véleményen, mint a „Barsi Hírlap“ mult számának vezércikke, becsés türelmével azt is elmondom.

Nem volna botrányos az eset, ha csakugyan úgy jártak volna el a képpel, mint a vezércikke referálja, hogy t. i. „valahová csak kellett helyezni — hát betették a muzeumba;“ ámde bizony nem egészen így volt a dolog.

A Kossuth-képet, a melynek elkészítését a törvényhatósági közgyűlés oly igazán őszinte lelkesedéssel szavazta meg — nem helyezték el azonnal a muzeumba. Még annyira sem méltatták kezdetben, hogy a muzeumba tették volna be. Más-hova tették, előszobákba, folyosókba. S annyira nem törődtek vele, hogy a kép ma már egy kicsit meg is van rongálva.

Kossuth Lajos arcképe tehát az előszobákba diszjelgett, mintha csak azt akarták volna vele kifejezni, hogy röstelli a vármegye, hogy elragadta a gonosz indulat, mikor a képet megfestette.

Hát nem botrány ez kérem? Csuf, gyalázatos botrány, a melytől leég magyar embernek a bőre!

És azt hiszi ön szerkesztő ur, hogy nem akadt egy-két ember, akinek feltűnt, ez? Akadt nem egy, de több is, csak bizonyos tekintetekből nem akarták észrevenni.

Mikor azután már nagyon is feltűnő lett, akkor eltették szem elől a képet s így került a muzeumba, a régiségek közé, ócska könyvek s egyéb történelemnek való régi tárgyak közé.

Hát nem botrány ez kérem? Kossuth Lajos arcképe még nem a muzeumba való. Kossuth Lajos még közöttünk él. Tanít, oktat, lelkesít bennünket. Ó a mi agyunk lelkünk, szívünk.

Kossuth Lajos a mi atyánk, a mi édes atyánk. S ha gyermek az édes atya arcképet megfesteti, a padlásra teszi, vagy a kamarába, ahol az ócska holmait tartja? Botrány ez uram, hogy egy vármegyében ilyen állapot megtorlatlanul legyen tűrhető.

S itt kell most már a t. kezdeményező levélíróval felvenni a polemikát.

Az a lévai t. ur, nagyon hetykén beszél a lévaiakról s igazságtalanul és méltánytalanul támadja meg mindazokat, a kik mert már nem férnek el Lévában — a megye más területén születtek, — vagy laknak.

A lévaiak volnának a híres bars megyei vérbeli ellenzékiek, akik nem követik valok a mameluk vezéreket, akik szívvel-leléssel lánognak mindenért, ami a haza függetlenségét jelenti? — Bár azok vol-

*) Jól is teszi, mert különben a kiadóhivatalal gyűlik meg a baja. (A szerk.)

nának, nem csak mikor nagy hangon kell kérkedni, de akkor is, midőn tettekkel kell bizonyítani.

Egykor lehettek önök híres lévaiak független érzelmű magyar polgárok — de amióta önök 8 esztendőn keresztül még csak észre sem veszik, hogy Kossuth Lajos arcképével miféle botrány esett, — azóta az önök híre nagyon megváltozott.

S úgy látszik, amit önökben veszített a nemzet — azt megnyerte a vármegye többi részében, mert ne gondolják, hogy Barsvármegyében a mameluk vezérek dominálnának.

Soha.

Mi, a szegény hegyvidékiek legalább is oly független jó hazafiaknak tartjuk magunkat, mint önök tarthatják magukat.

Arról is jótállunk, hogy mi e botrányt nem fogjuk megtorlatlanul tovább tűrni. Maradtam hazafias tisztelettel:

Oszlányvidéki.

Koholmányok.

Van a felső vidéknek egy igen érdekes szabad királyinak esufolt városa, melynek legnagyobb érdekessége az, hogy egyáltalán semmi sem érdekes benne. E mellett bizonyít lakosai nagy részének rendkívüli szájtágulása, a mi a rengeteg unalom által előidézett gyakori ásitások következménye. Ezt az ember rágó szerveire annyira kifezamatólag ható ósunalmat azonban csak a benszülöttek és benlakók ismerik, a kik elől a szakadatlan ásitásoktól keletkezett ködfátyol még az eget is eltakarja, mint a magasból alábocsájtott valami óriás lepedő, a min, ha néha mégis át akarnának nézni, kénytelenek még a II. Béla korából maradt s állítólag a város jégvermében ereklve gyanánt őrzött m ozsárgyukat működésbe hozni. Ezeknek durrogására a lepedő elvonulva látni engedti a város felett örökké haragos ábrázatu eget. Ez azonban csak nagyobb ünnepségek, mint általános szilvaszedés, a vármegye valamely előkelő tisztviselőjének a városba érkezése, az ujonnan szervezett városi tűzoltóság felvonulása stb. alkalmával szokott előfordulni. Mindezekről az idegennek, kivéve azt az egy pár vigézetet, a kiket ide is elhajt az üzlet, ninesen tudomása. De nem is lehet, mert a lakosság minden óvintézkedést meg tesz arra, hogy ezen dolgokat a be nem avatottak szemei elől örökhomály borítsa. Aligha nem ez vezérelte őket akkor is, mikor a vasuti állomást a várostól jól messze helyezték el s azóta mindig gondoskodtak arról, hogy az odavezető út a lehető legrosszabb karban legyen. Ugyanis így okoskodtak: Ha netalán kedve jönne arra, hogy félve őrzött titkainkat kifürkészsze, a vonattól bevezető uton meggondolja a dolgot s mint sem tönkre tegye lábait, inkább visszatér. S ezen számításukban nem is csalódtak. Hogy még jobban megnehezítsék az idegennek a városba való bejutást, különösen éjjel, azt a pár lámpást is, melyek a város utcáit ki-világítani vannak hivatva, csak akkor engedik meggyújtani, ha amugy is holdvilágos az éjszaka.

Ha azonban sötét az éj, a lámpákat azért sem gyújtják meg, mert azt tartják, hogy ilyenkor aludják mindenki s így a lámpa is.

Van azonban ennek a városnak egy pár igen nevezetes napja, amik az ő kalendáriumban a többi ünneptől megkülönböztetendő erős karmin-piros betűkkel vannak jelölve s ezek közé tartozik az erdőben vágás alá kerülő fák átadásának napja is, a mit ott „a városi törzsvagyon lassu, de biztos elfogyasztása“ nevével ismernek. Van aztán ilyenkor sürgés-forgás, futkosás, fejkavarás, prűszkölés és a jó ég tudná, mi minden. Mihelyt a vállalkozó bejelenti, hogy a fa átvételére ideje és módja van, összeülnek a város atyái és kiválasztják a legérdemesebbeket arra, hogy ezen életbevágó aktus tanúi és egyuttal a városi vagyon hangos elsratói legyenek. A fő elv ilyenkor az átadás alá kerülő vagyion jó

tulajdonainak feldicsérése. Hátha ezáltal is fel lehet srófolni a vételárat!

A bizottság megválasztásánál a gyomor ürtartalma és az étvágy foka az irányadó. Amint a megalakulás megtörtént, a kiválasztottakat az átadás napjáig nem bocsátják haza, hanem ugyanezen a városi jégverembe csukva gyümölcs kivonatokat (száritott alma és szilva, körte vaj stb.) tartják. Az átadás reggelén a vállalkozó étellel és itallal telt puttynyok alatt görnyedező embereket küldve előre, megtömi tárczáját szivarral, zsebrevág egy duzzat kártyát, beül kocsijába és a jégverem elé hajt, ahonnan az éhségtől kidülledt szemmel és behorpadt hassal kibocsátott bizottsági tagok kíséretében elindul az erdő felé. Ha esetleg lovai valahol a rossz útban elakadnak, a bizottsági tagok tolják a kocsit.

Nagy ügygyel-bajjal végre megérkeznek az ígért földjére, ahol olyan tisztást keresnek ki, ahol egyáltalán semmiféle átadandó fa nem sérti a bizottság szemét. Itt aztán tanyát ütnek. Megteszik az előkészületeket. Tüzet raknak, kimossák az üstöket, elhelyezik a bort a hűtőbe s végül leheverednek a zöld fűre. Az előre kirendelt lévai banda ráhuzza a bekezdő nótát: „Szomoruan zug a szellő az erdőn”. A hangulat még unott. Az urak vágyakozó pillantásokat vetnek a gulyásos kondérra, szivaroznak és keservesen ásítognak. Végül az étel elkészül és kezdetét veszi az átadás, akarom mondani az evés. Mert ez az ünnepi aktus első és legfőbb pontja. A következőleg szokott lefolyni. A bizottság tagjai körül ülnek az üstöt, melyben a kintűn készített gulyás párolog. Ki a késsével, ki a kezével, ki pedig külön e célra meghegyezett karóval kihalász egy-egy darab húst, amit átad a kinyájában már ömagát emészteni kezdő gyomornak. Valóságos verseny fejlődik ki ilyenkor. Mindegyik első akar lenni a kötelességtudásban. Így akarja a másikat fölülmulni, vagy amint ők mondani szokták, lefőzni. A lerágott eszontokat széthajlítják. Valóságos eszontápor keletkezik ilyenkor. Ha valaki végig akarja e jelenetet élvezni, tanácsos, ha jó távrolról nézi azt, mert könnyen megeshetik, hogy a levegőben ezél nélkül repkedő lábszárak vagy oldalbordák közül valamelyik vagy a szemét, vagy a fogát üti ki. E jelenet alatt a cigány-növekvő lelkesedéssel folyton huzza és énekl: „Szomjas a banda...” Ha az üstből már minden szilárdabb testet kihalásztak, a hígabb részre kerül a sor, amin úgy osztokodnak meg, hogy sorba isznak belőle s mikor már ez is elfogyott, közösen kinyalják az üstöt.

Ezután következnek a hideg ételek. Mindenki maga elé teríti a zsebkendőjét. A kinek ez nincs, az kitépi a kalapja bélést. Ez helyettesíti a tányért. A vállalkozó mindenkinek kiadja a porcióját, mert könnyen megeshetik, hogy egy mindent elszedne s a többi éhen maradna. A kosztolás újra kezdődik, mialatt a banda a „Gyimesi vadvirág”-ból huzza a „Bort ide Salamon...” nótát. A nóta vonatkozását a házigazda megértve, előhozatja a cizlindereket s kezdődik az óriási ivás.

Mikor már minden elpusztítható elfogyott, borral való helyett engedélyt adnak a cigánynak a tarlózásra. Az urak ez alatt még egyszer végig vizsgálják az eldobált eszontokat. Nem akadna-e valamelyiken szopogatni való? A cigányok is belefáradva a keresgélésbe, ismét felveszik a vonót és megszólal a bizottság elnökének kedvező nótája „Az alispán kalapomra rózsát tett...” Az urak egyre jobban belemelegednek a kvaterkázásba. Az eddig szóvalán társaság kezd beszédes lenni. Kiki elmondja élettörténetét, egyik-másik felolvassa végrendeletét, eldánolja nótáját „Felmásztam az eperfára, elszakadt a gatyám szára...” „Nem úgy van most, mint volt régen...” stb.

A hangulat egyre emelkedettebb. Következik a tósztozás. Feláll az egyik, beszélni kezd az erdőről és befejezi a turósgaluska készitési módjával. A gondolat társítás elég sikerült. Másik arról a roppaut

kárról beszél, a mit a madarak fészkeikkel okoznak, mert ez által a fák egyenes növeését gátolják. A harmadik az általános felvilágosodás ellen fakad ki. Az emberek már mindent tudnak. Belátnak a városatyák kártyáiba! Ez az oka a nagyközségi mozgalomnak is. És újra huzatja azt a nótát „Nem úgy van most, mint volt régen!...”

A házigazda megünvén a sok szellemes felköszöntést, leinti az utolsó szónokot és a tósztozásnak véget vet. Egyidejűleg előszedi zsebéből a magával hozott kártyacsomót, markába köp és felszólítja a vendégeit egy kis alsóra. Valamennyien egyszerre zengik kórusban „En is, én is!” A házigazda őszinte elismerését fejezi ki e szép összetartás felett. Annál is inkább, mert eddig minden faátadásnál az alsós járta. Tehát csak következetesek maradnak önmagukhoz, ha a régi gyakorlatot fenntartják. Kifejtette azonban, hogy a játékban a jelenlevőknek csak egyharmada vehet aktív részt. A többi passzív rezisztenciára van kárhóztatva. A mibe ezek csak úgy nyugodnak bele, ha mint kibiczeknek joguk lesz a játékost a terez, kvart, kvint stb. bemondásában megelőzni a kártyát különböző kéz-, láb- és szájmozdulattal elárulni s ha a játékos rosszul játszik a szomszédja keze alá, kezéből a kártyát kikapni s őt egy gyöngéd nyaklevessel az elkövetett hibára figyelmeztetni. Nem esoda tehát, hogy ily föltételek mellett mindenki inkább passivitásba lépett s a játékból nem lett semmi. Inkább isznak, élezelődnek, míg nem azon veszik észre, hogy leszállt az est.

Ekkor jut eszébe egyiknek-másiknak kijövetelök valódi ezéja... a fa átadás. Mivel azonban sötétben soha még ösapánk sem adtak át fát, elhatározzák, hogy e helyett átadják hálás köszönetüket a házi gazdának és szépen haza bandukolnak. Előkeresik kalapjaikat, felöltöket, még egy hálás pillantást vetnek a hely színére, a hol annyi kellemes, gondtalan órát töltöttek, megvárják, míg a bizottsági elnök elmondja bucsubeszédjét, melyben kifejti, hogy a város érdekeit mennyire hordja szíven s a zene hangjai mellett megindul a nagy munkában kimerült csapat s egymás nyakát átölelve ez a nóta járja:

„Részeg vagyok rozsám mint a csap,

Reggelig valahol majd itt maradok.”

Ami egyikkel-másikkal meg is történik s reggelig sem bírván az erdőből kiveiezkélni, folyton kiabálja:

„Sötét van nem látok, gyujtsál rozsám világot!”

Majd

„Gyere babám gyujtsál gyertyát,
Mutasd meg az ország utját
Merre van!”

Hosszu és fáradságos kóborlás után végre hazakerül a kedélyes csapat. Valamennyien olyan testi és lelki zsibbadásba esnek, hogy egyáltalán nem tudnak a nap eseményeire visszaemlékezni. Egyedül az agyonéhezett cigány van ébren, a ki most már magának huzza:

„Nyugszik minden esendesen
Csak a szellő jár, kel;
Édes hangon beszélget
A fák levelével.
A rózsák közt ellebeg,
Titkos hangon így rebeg:
Jó éjt! jó éjt! esendes álmokat!

Másnap egyiket-másikat a lelkiismeret bántja, hogy nem végezett semmit. De megvigasztalódik Pató Pál ur szavaival: „Ej ráérünk arra még!”

A míg a környékbeli jámbor falusiak a történetekről tudomást nem szereznek, valóságos halálfélelmet állanak ki. Az erdőben maradt esonthalmazról és tűzmaradványokról azt hiszik, hogy valami emberevő indián csapat tanyázott ottan. — Rettetnek e gondolatától is, hátha valamelyik éjjel őket is megtámadja s arra a szomorú sorsra jutnak, mint azok a sze-

renesétlenek, kiknek esontjai az elhagyott tanya helyén szanaszét hevernek.

Hát ezekből egy szó sem igaz, de azért akadtak még is olyanok, a kik a városi fa átadását ilyen alakban képzeltek el magoknak. K.

Legujabb.

Lapunk zártakor vesszük még Aranyosmaróthot leginkább érdeklő e hirt.

A képviselőház tegnapi ülésén tárgyalatott Barsvármegye törvényhatósági bizottságának azon kérvénye, a mely szerint régebben azt kérte a képviselőháztól, hogy a törvényszéket vigyék el Aranyosmaróthról Lévára.

A két város országgyűlési képviselője szólott a tárgyhöz. Léva város képviselőjében Leidenfrost László, természetesen melegen pártfogolva a kérvényt és Aranyosmaróthi képviselőjében Klobusitzky János, természetesen a kérvény ellen.

A képviselőház nem kötötte meg a ministerium kezét, s így Léva város jól tenné, ha ujabbi próbálkozását abbahagyná s erejét más, több eredménnyel kecsegtető vállalkozásokra fordítaná.

H i r e k.

Athelyezés. Az itteni számvevőségi kirendeltség főnökét Kosztolányi Attilát — aki a megyei pénztárak állami kezelésbe vétele előtt Barsvármegye főszámvevője volt, a pénzügyminister Budapestre helyezte át a pénzügyministeriumhoz. Kosztolányi Attila távozásával társadalmi életünkben nagy ürt hagyott maga után. Hiszszük és reméljük azonban, hogy nem fog megfeledkezni rólunk, kik között 18 éven át élt. — Kisérje szerencse utjait.

Kinevezés. Császka Gyula aranyosmaróthi törvényszéki irnokot az igazságügyminister irodatisztnak nevezte ki. E kinevezést bírói és ügyvédi körökben egyaránt örömmel fogadták, mert Császka valóban azon kevés ambiciózus tisztviselők közé tartozik, aki nem annyira muszájból, mint inkább hivatása iránt érzett magassabb erkölcsi felfogásból végezte mindenkör kötelességét s így méltán érte el idő előtt azt az állást, melyben tehetsége és szorgalma jobban lesz díjazva. Császka egyébként az irodaigazgatói teendőket fogja ellátni.

Október 6-iki ünnepélyek. A kör-möczbányai magyar közművelődési egyesület folyó hó 6-án a főreáliskola dísztermében október 6-ika emlékére sikerült ünnepélyt rendezett. A tárgysorozatból kiemeljük a következőket: 1. Ünnepi beszéd. Mondotta: Heresuth Kálmán. 2. Az aradi tizenhárom. Költemény. Szavalta: Schröder Gizella. 3. Apróságok a magyar szabadságharcban való részességért elítélt foglyok életéből. Felolvasta: Kiss Lajos. — A lévai állami tanítóképző ifjusága is rendezett emlékünnepelet, melynek tárgysorozata igen szépen volt összeállítva s a tanítóképezdei ifjak csakugyan megérdemlik, hogy buzgóságukért elismerésünket fejezzük ki. — Aranyosmaróthon is lehetett volna ilyen ünnepélyt rendezni, azonban úgy látszik az itteni állami iskolák félnek az ilyesmitől. Pedig nincs okuk rá.

Igazoló választmány. Az 1905. évi legtöbb adót fizetők névjegyzékét az igazoló választmány Barsvármegyében folyó hó 22-iki ülésén állítja össze.

Tüzek. Szerdán, azaz folyó hó 11-én hajnali 1/2 órakor tűz ütött ki Pető Albert gártelepén, melyet Haas Fiai cégétől vásárolt csak nem régebbe. Az Aranyosmaróthról és a környékről kivonult tűzoltóságnak sikerült a pusztító elemet a szakadó eső segítségével mellett annyira megfékezni, hogy az okozott kár kisebb mé-

retü, az is megtérül biztosítás folyán. A tűz eredetének okát eddig nem tudni. — Folyó hó 12-én ismét tűzre virradtunk, Rakovszky István utibiztos istállója égett le. Biztosítva volt.

Közigazgatási bizottsági ülés. Folyó hó 11-én közigazgatási bizottsági ülés tartatott, a melyen a főispán elnökölt. Jelen volt még Dr. Ruffy Pál ministeri tanácsos.

Az utmesterekért. A vármegyei Tisztviselők Országos Egyesülete köriratot intézett az összes vármegyei törvényhatóságokhoz a törvényhatósági utmesterek helyzetének javítása iránt s illetve, hogy ezek a megyei alkalmazottak is besoroztassanak a XI. fizetési osztályba.

Rendetlenség. Panaszos levelet kaptuk B. itteni magányzóktól. Arról panaszokodnak, hogy uri emberek zavarják éjjeli nyugalmaikat, veregetik az ablakokat és kiáltoznak. Tudjuk a neveket is, de nem tartozik hozzánk, hogy megnevezzük. Részünkről az illetőknek figyelmébe ajánljuk, hogy ez a tempó egyáltalában nem uri tempó.

Nyitvármegye törvényhatósága a magyarságért. A főváros tanácsához pártolás és hasonló határozathozatal végett Nyitvármegye törvényhatósága terjedelmes átiratot intézett, mely különösen a nemzetiségi mozgalmak ellen való védekezést és a kis exisztenciák megmentését sürgeti. A vidéki birtokosok hitelügyét nemzeti politikai alapon kívánja rendeztetni. A nemzetiségi bankokat az állam ellenőrzése alatt álló nemzeti bankba kebelezze be, hogy működésüket kellően ellenőrizhessék. A letelepedést csak magyar nemzeti szempontból kifogástalan jellemű egyének engedjék meg. A nemzetiségileg veszélyeztetett területen idegenek ne vásárolhassanak birtokot. Az eladódott, kizsárolt parasztbirtokok állami hitelintézet gondnoksága alá helyezendők. Sürgeti a progresszív adó behozatalát, a sulyos utadó-minimum eltörlését, a szegényeknek ingyenes orvost és gyógyszer. Kéri, hogy az ittasságot, részegeskedést minősítsék büntettnék és megbélyegző börtönbüntetéssel sújtsák. Végül a fel nem osztható birtok-minimum és az adómentes létminimum megállapítását kéri.

A magyar ipar védelme. Debreczen törvényhatósága nemrég elhatározta, hogy ipari szükségleteinél nemesak arra lesz tekintettel, hogy csak hazai gyártmányt alkalmaz, hanem arra is, hogy magyar ipar czégére alatt ne kapjon idegen gyártmányt.

A nyitvármegyei orvos-gyógyszerészi és természetudományi egyesület közgyűlése. A nyitvármegyei orvos-gyógyszerészi és természetudományi egyesület múlt héten tartotta a főgimnázium helyiségében dr. Thuróczy Károly megyei főorvos elnöklete alatt évi közgyűlést. Az egyesületi tagok nagy számban jelentek meg, különösen az orvosi kar tett ki magáért, még a legtávolabb eső vidékek is képviseltették magukat. A közönség is tömegesen gyülekezett. — Nyitvármegye közéletének több kitünősége. élükön Thuróczy Vilmos főispánnal és nejevel, figyelmesen hallgatta az egyes felolvasásokat. Horvát Sándor főgimn. főigazgató lekötözött szívéllyességgel fogadta a vendégeket, kik között hölgyek is tarkállottak.

Léva város közgyűlése. Folyó hó 3-án tartotta Léva város képviselőtestülete rendes évnegyedes közgyűlést.

A galgóczi Vág hidak átépítése. A rozoga galgóczi fahidakat gróf Erdődy Imre 176,000 korona költséggel átépíteti. A tervek már készen vannak s az előmunkálatokat már a napokban megkezdik. A hidakat a legmodernebb minta szerint építik.

Rendelet az illetőségről. Sándor János államtitkár a körrendeletet intézett, a melyben határozottan megszabja azokat a teendőket, a melyeknek az illetőségi kérdés tárgyalásánál, megoldásánál

irányadókul kell szerepelniök. Ezek között az első és talán a legfontosabb az, hogy a törvényhatóságok az illetőségi ügyek lebonyolításánál arra törekedjenek, hogy minél kevesebb közbeeső intézkedés történjék.

A tanítóképzés egysége. A tanítóképző tanárok országos egyesülete előterjesztést tett Berzeviczi Albert vallás és közoktatásügyi ministernél e végből, hogy a tanítóképzőknél mutatkozó ezen visszasságokat, a mely szerint a felekezeti s nemzetiségi tanítóképző intézetek különféle szellemben és különféle tanulmányi mérték szerint nevelték a tanítókat — szüntesse meg az egységes ellenőrzés és felügyelet által. A minister ezen előterjesztést minden bizonynyal elfogadja s végre a népnevelés szebb jövőjének hajnala virrad fel Magyarországon.

A zabori emlék csonkítása. A nyitramegyei alispán felhívta az államépítészeti hivatalt, vizsgálja meg a zabori emléket. A vizsgálat megállapította, hogy mind a négy turulnak fejét és nyakát leütötték és hogy, mint a törési felület mutatja, a csonkítás legalább két évvel ezelőtt történt. A kár jelentékeny, mert a madarak mindenike 2000 koronába került.

Nem okievelés gazdatisztek gyakorlati vizsgája. Tallián Béla földmivélsügyi minister a nem okievelés gazdatiszteknek, köztudomás szerint, gazdatiszti gyakorlati vizsgálatokat rendelt, melyek a gazdasági tanintézeteknél ez év telén, valamint a jövő év telén fognak megtartatni. Mint értesülünk, az ez évi gyakorlati vizsgákra négyszáz nem okievelés gazdatiszt folyamodott, a kiknek az egyes vizsgálatokhoz való beosztása, valamint a vizsgáló bizottságok megalakítási munkálata most van a földmivélsügyi ministeriumban folyamatban.

A husarak hatósági megállapítása. A kereskedelemügyi minister egy legújabb keletű határozatában kimondotta, hogy a hatóságnak nemcsak joga van, hanem kötelessége a hús árának szabályozása, ha azt látja, hogy a mérsárosok és hentesek jogosulatlanul és indokolatlanul emelik a húsárakat.

A lévaiak mozgalma. Biztos forrásból értesültünk, hogy a lévaiak rendkívüli törvényhatósági bizottsági közgyűlés összehívását kérték a főispánnal a végből, hogy a vármegye feliratot intézzen az országgyűléshez és a ministertanácsához az összes központi hivataloknak Aranyosmaróthról Lévára leendő áthelyeztetése czéljából. — Itteni körökben úgy sejtik, hogy a főispán a lévaiak kívánságát annál is inkább teljesíteni fogja, mert ő szeretné legjobban, ha a lévaiak mozgalma eredményre vezetne, Nincs okunk a főispánt meggyanusítani, mert nekünk az a meggyőződésünk, hogy a főispán a két város versengéseinek szabad folyást kell, hogy engedjen s nem szabad sem az egyiknek, sem a másiknak pártjára állani. Feltételezzük a főispánunkról, hogy semlegességét állásának megfelelőleg mindvégig meg fogja tartani.

Uj tót lap. Zsolnán legközelebb Bielek Antal tót nyomdát létesít és megindítja újból a Ludové Noviny ezimű tót ujságot, melyet ezelőtt két évvel beszüntettek. Ez a lap annak idején a cseh-tót egység szolgálatában állott.

Borvásár Gyöngyösön. A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület kezdeményezésére a földmivélsügyi minister és Gyöngyös város támogatásával Gyöngyösön f. évi november hó 29. és 30-án borvásárt tartanak, a mely elé országszerte nagy érdeklődéssel néz egy a bortermelő, valamint a borkereskedő közönség. A borvásáron megjelenni óhajtó vidéki közönség részére a kereskedelemügyi ministetium mérsékelt áru menettérti jegyeket boesát rendelkezésre és azt mindenki megkapja, a ki ez irányban óhaját a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalával akár csak egylevelezőlapon is közli, ugyszintén az elszállásolásról is a titkári hivatal gondoskodik.

Szarvas-károk az erdőben. A fővad tudvalevőleg kárt tesz az ültetvényekben, a csemetékben. Ezért az ilyen fiatalosokat lehetőleg elkerítik, hogy megóvják a szarvasok ingyenczkedésétől. A másik és egyre növekedő kártevése a fővadnak a fák kérgeinek lehántása. A fővad állítólag ezt a tulajdonságát alig 86—100 éve vette fel, ezelőtt ilyesmiről hallani se lehetett. Sokan azt állítják, hogy a fővadat a tenyészéssel, de különösen az oktalan takarimányozással rendes életmódjától elszoktatták s hogy a foszforsavas meszet, a mire óriási szüksége van, pótolhassa, a fák kérgeit hántja le, melyben azt bőségesen megtalálja. Ezen a nagyon kellemetlen, de még inkább káros tulajdonságokon úgy segítenek, hogy a rendes tenyészéskben az élelmiszer közé tesznek annyi foszforsavas meszet, és cserport, a mennyi az aganes- és esontképzésre elegendő. A szókat is úgy készítik, hogy abban mindkét ingredienzia benne legyen. A szarvasok őszszel kezdenek a fahántáshoz, de ilyenkor még nem lehet etetni őket, tehát szókat által nyújtják nekik a esontképzéshez szükséges anyagot. De például egy olyan vadászterületen, a hol szarvastenyészéssel nem foglalkoznak, részint mert az nem volna jvedelmöző, részint mert a terület tulajdonosa vagy bérleje az esetleges szarvaskároktól fél, kénytelenek nézni a szarvasok által okozott károkat, a min pedig jó szóval lehetne segíteni. Ez esetben sok bíróságnál azt mondják, hogy az illető tenyésző szomszéd pedig nagyon sokféle van olyan, a ki szarvaskárokat utazik. Így azután nincsen szarvastenyészés, de vannak fahántó fővadak.

Letartóztatott komédiás csapat. A galgóczi esendőrség egy vándor komédiás csapatot tartóztatott le Berogyszog község határában. Az a gyanu merült fel ellenök, hogy több helyen betörték s mindenféle holmit elloptak. A esendőrség ennek folytán az egész csapatot, 2 kocsi mindenféle holmival a galgóczi kir. járásbírószághoz kísérte. A nevezett bíróság a csapat 3 férfi tagját, miután csak ezek ellen forog fenn gyanuok, a további nyomozás megejthetése végett, a esendőröknek kiadta, míg a csapat többi tagját szabadon boesátotta.

Vizhatlan vászon készítése fényképezők részére. A vizhatlan vászon a fényképező egyik legfontosabb fogyasztási czikke. Az értékesebb lemezek ugyanis csak vizhatlan vászontáskákban őrizhetők meg hosszabb időre. A kész vászon azonban nagyon drága szokott lenni és így nagyon előnyös, ha házilag állítjuk elő. A készítés módja felette egyszerű: 1000 köbcentiméter vízben feloldunk 170 gramm enyvot, 56 gramm gummiarabikumot, 68 gramm forró timsóoldatot és 1000 köbcentiméter vízben feloldott 110 gramm szappant. Miután az oldat kellőképen lehült, a kérdéses nyers vásznot beléhelyezzük. Miután már jól átázott a vászon, kiveszszük, megszáritjuk és végül átszatináljuk. Egy másik jól bevált készítési módja a következő: a vásznot beáztatjuk 25 százalékos szappanoldatba és azután 25 százalékos rézvitriololdatba. A vászon fonalai között egy oldhatatlan csapadék képződik, mely a vizet nem boesátja át.

Piaczi árak. Buza 9'60—9'70. Árpa 7'80—8'—. Rozs 7'60. Zab 7'—7'50 Kukuricza 8'50—9. Burgonya 3'50—4. korona. 50 kilogrammonként. Marhahus 1'04. Borjúhus 1'20. Disznóhus 1'12. Juhhus —'80. Disznósír 1'60. kor. kilónként.

Törvénykezés.

Gondatlanságból okozott emberölés. Folyó év április hó 17-én nagy szerencsétlenség történt Garamszentkeresztben. A püspöki uradalom garamszöllősi erdejében dolgozó munkások hetibérüket vették fel az erdőrnél, aki a Garamszentbenedekből mintegy 200 lépésnyire eső erdei lakban lakik s mikor a bérüket már felvették át kellett menniök a Garamon. 21-en jutottak egy 4'6 méter hosszú ladikra s már

közel voltak a tulsó parthoz, midőn a ladik beleütődött egy gyökérbe, a minek következtében a csónakon állók előre buktak, a csónak egyensúlyát veszítve felborult és a rajta levők közül 11-en a vízbe fulltak. Szlavik András 18 éves suhancot vádolja ezért a szerencsétlenségért a helybeli kir. ügyészség. Folyó hó 10-én volt a vádtanács ülése terhelt kifogásai folytán s a vádtanács egyelőre a további vizsgálatot rendelte el annak megállapítása végett, hogy lehet-e a kérdéses csónakon 21 ember veszély fenyegetése nélkül elbír-e, ha az illetők nyugodtan viselkednek.

Csontos Mihály az esküdtek előtt. A budapesti esküdtbírótság előtt folyó hó 7-én vonták felelőségre Csontos Mihályt, a kit az itteni közönség az aranyosmaróthi esküdtbírótság múlt évi tárgyalásáról jól ismer. Múlt év szeptember havában ő rabolta ki Budapesten a József-körút 14. számú házában járt pénzeslevélhordót. Csontos váltig tagadta, hogy ő

lenne a tettes, de az esküdtek nem hittek neki és bűnösnek mondták ki a rablás büntetésében, mire a bíróság 10 évi fegyházra ítélte. Csontos megnyugodott az ítéletben s bizonyára az esküdtek is, akik ezzel legjobban nyugtathatják meg lelkiismeretüket, hogy nem ártatlanul ítéltek el.

Halálos ítélet. Lakatos László kőbor cigányt, akit az aranyosmaróthi kir. törvényszék is több évi fegyházra ítél már emberölésért és többrendű lopásokért a pozsonyi esküdtbírótság kötél általi halálra ítél, a mely ítéletet a kuria is jóváhagyta. Lakatos különben az által vált itten híressé, hogy 2 évvel ezelőtt, midőn vizsgálati fogságban volt az itteni fegyházban, megszökött és még arról is híres, hogy terjedelmes szakállát egy éjjelen át fel nem derített módon tüntette el, hogy a főtárgyaláson a tanúk rá ne ismerjenek. Többet aligha lesz szüksége ilyeneket elkövetnie.

Szerkesztői üzenetek.

(A szerkesztőség e rovat alatt készségesen ad felvilágosítást a tudakozódnak, csak névtelen levelekre nem válaszol.)

F. J. urnak **Bisztricsény.** Köszönjük dícséretét. Azon leszünk, hogy megrágódását a jövőben is kiérdemeljük.

Szőke Syrén. Verse gördülékeny, belegurult a papirkosárba, onnan nem szoktunk kivenni semmit. Próbáljon jobbat.

N. S. urnak **Budapest.** Intézkedtünk, hogy a lapot megkapja. Közreműködését szívesen vesszük tudomásul.

Boldogtalan. Ne gyötörje magát. Lesz még idő, hogy fordul a kocka, s ön egész másképp fogja majd fel az életet. Kitartás. Mindenkor rendelkezésére állunk.

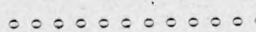
B. Helyben. A „Válasz Bartha Miklósnak” czimű cikket lapunk felelős szerkesztője írta.

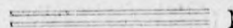
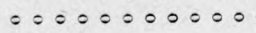
K. urnak **Ujbánya.** Igen kérjük, hogy a kéziratot legkésőbb kedd estig szíveskedjék küldeni, mert a lap szerdán záródik s így sok nehézséggel ütközik a késői kézirat kiszédése.

DÓCZI KÖNYVNYOMDA

(Tulajdonos: NÉMETI ÁRMIN.)

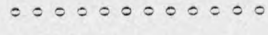
Mindennemű könyvnyomdai munkák a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig elkészítésre jutányos árak mellett elvállaltatnak.

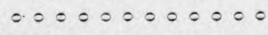
A t. megrendelők meghívására megbizottamat készséggel bocsájtom rendelkezésre.

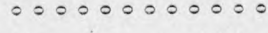
Vidéki megrendelések postafordultával.

PAPIRRAKTÁR:

A nevesebb hazai és külföldi papirgyárak dús választékú raktára.

Levélpapír különlegesség.

Központi előfizetési iroda az összes bel- és külföldi hírlapok és folyóiratok megrendelésére.

Teljes irodai berendezések.

ALAPITTATOTT:
1880.

ARANYOSMARÓTH.

ALAPITTATOTT:
1880.

KLEIN SÁNDOR óras és ékszerész Léván,

4-3-4

ajánlja dusan felszerelt

óra-, ékszer- és ezüstáru-üzletét

Kivonat az ezidei árjegyzékből:

Arany férfi óra	60 koronától feljebb
Arany női óra	28 " "
Ezüst férfi- és női-óra	12 " "
Arany karperecz	16 " "
Arany gyűrű	5 " "
Arany függő	3 " "
Ezüst karperecz, broche, cravattatű	2 " "
Arany- és ezüst nyakék	4 " "

Nagy választék mindennemű legdivatosabb ékszerekből különféle drágakövekkel.

„Sandrik” ezüstáru-gyár készítményeiből nagy választék **eredeti gyári áron.**

Legfinomabb china-ezüstárukból gyári raktár. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek

Szivarkahüvely

ujdonságok

kaphatók

BRUNCZLIK I.

könyv- és papirkereskedésében

ELADÓ

1/1 iskola-hegedű teljes felszereléssel jutányos áron.

Bővebbet: a kiadóhivatalban.

ERTL VINCZE

kárpitos és kocsigyártó-üzlete

Aranyosmaróthon Hosszu-utca 74. szám (saját ház.)

Van szerencsém a n. é. közönségnek szíves tudomására hozni, hogy Aranyosmaróthon már évek óta fenálló

kárpitos és kocsigyártó

műhelyemet — a követelményeknek megfelelően — tetemesen megnagyobbítottam, úgy, hogy a legkényesebb igényeknek is rövid időn belül megfelelhettek.

Uj kocsik- és butormunkálatok hazai és külföldi rajzok szerint való elkészítését, valamint régi kocsik és butorok alapos javítását és modernizálását pontos kiszolgálás mellett jutányos áron vállalom el.

A t. közönség b. bizalmát és pártfogását továbbra is kérve vagyok tisztelettel:

ERTL VINCZE.

4%-os törlesztési kölcsönök

PÉNZ

nyujtok budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan $\frac{1}{4}$ értékéig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszcreten.

Bank-és magánadósságok convertálása

BUDAPEST
VI., István-tér 16. sz.

LANG SAMU
Bankbizomány

BUDAPEST
VI., István-tér 16. sz.

— A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva. —
Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek.
19—2—4 (Válaszbélyeg.)

Hangverseny Grammophon!

Beszél, énekel
és
zenei.

Rendkívül érdekes szórakoztató eszköz családok részére, vendéglőknek és kávéházaknak.

Nagy választékban raktáron
30 frttól 200 frtig.
Lemezekből dus választék.

Klein Sándor

órák és ékszerésznél Léván.

Kedvező fizetési feltételek.

A jelenkor
csodagépe!

Több ezer reprodukció a világ leghíresebb művészeitől.

Féléves
tisztavérű

orpington tyúkok eladó

Horváth Károlynál
Kistapolcsányban.

Dóczy könyvnyomda, Aranyosmaróth.

Jónak, a jobb
az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruhaneműek mosására, a Schicht által ujjonnan feltalált

mosó kivonat,

„Asszonydicséret”

védjegy, a ruha beaszatására.

Előnyök:

1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkenti.
  2. Fáradtságot a negyedére.
  3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
  4. Minthogy tisztábbá, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
  5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett czég kezességét vállal.
  6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosáshoz képest.
- Nélkülözhetetlenné válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.
Mindenütt kapható.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

Jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

Vásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen
nincs jobb a

RETHY-féle

pemetefű
czukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félét fogadjunk el!